

Boekbespreking

Dual Language Development and Disorders

A Handbook on Bilingualism and Second Language Learning

Door Fred Genesee, Ph.D., Johanne Paradis, Ph.D., & Martha B. Crago, Ph.D.

ISBN 1-55766-686-5, Paperback, 256 pagina's.

doelstelling en doelgroep

Het verwerven van meer dan een taal door kleine kinderen is een proces dat niet door iedereen volledig wordt begrepen. Ouders, onderwijzers en beleidsmakers hebben vaak twijfels over de ontwikkeling van tweetalige kinderen. Ontwikkelen tweetalige kinderen zich langzamer dan eentalige kinderen? Is het verstandig om kinderen hun moedertaal naast hun tweede taal op school te laten leren? Kan mijn kind met een cognitieve achterstand twee talen leren? Ook taaldiagnostici en behandelaars ondervinden moeilijkheden in hun werk met tweetalige kinderen. Het onderzoek en de behandeling van taalstoornissen bij tweetalige kinderen zijn complex vanwege de vele variabelen die in taalproblemen invloed hebben. De vraag die vaak aan en door diagnostici wordt gesteld is: zijn de waargenomen problemen veroorzaakt door de tweetaligheid van dit kind of is er sprake van een taalstoornis?

In het boek 'Dual Language Development & Disorders' beogen Genesee, Paradis en Crago de lezer meer inzicht te verschaffen in de normale en abnormale tweetalige ontwikkeling van kleine kinderen. Hun voornamelijk doel is de lezer te voorzien van kennis waarmee het onderscheid makkelijker gemaakt kan worden tussen een normale tweetalige ontwikkeling en een gestoorde taalontwikkeling bij tweetalige kinderen.

Het boek is in eerste plaats geschreven voor vakmensen die te maken hebben met de diagnostiek en behandeling van taalproblemen. Het is echter ook voor een breed publiek bedoeld zoals ouders, leerkrachten, beleidsmakers en andere betrokkenen.

indeling en vormgeving

Het boek heeft drie onderdelen. Ieder onderdeel bevat een aantal hoofdstukken die eindigen of met een samenvatting van er wat werd behandeld of met kerngedachten en 'klinische gevolgen' die uit dat hoofdstuk geconcludeerd worden.

Het eerste onderdeel bevat drie introducerende hoofdstukken. Om het ingewikkelde onderwerp in een coherente manier te behandelen hebben de auteurs gekozen om in het eerste hoofdstuk een denkkader voor de lezer te schetsen. Ze doen dat door aan de ene kant het onderscheid te maken tussen simultaan tweetalige kinderen en verwervers van een tweede taal en aan de andere kant tussen minderheidstaal en meerderheidstaal. Dit denkkader is van extreem belang voor de interpretatie van de vorderingen en de eventuele moeilijkheden bij het leren van talen.

In hoofdstuk twee wordt het verband tussen taal en cultuur besproken. Er wordt ingegaan op wat gebeurt als culturen met elkaar in contact komen en wat voor effect dat heeft op kinderen die in die situatie opgroeien.

In het laatste hoofdstuk van dit onderdeel wordt gefocust op die aspecten van taal en cognitie die een relatie hebben met tweetaligheid en taalstoornissen. De auteurs gaan in op de vragen "Kennen kinderen cognitieve beperkingen die ervoor zorgen dat tweetaligheid belastend kan zijn?" en "Heeft tweetaligheid invloed op de cognitieve ontwikkeling?". Met bewijsvoering vanuit verschillende bronnen trekken zij conclusies over dit belangrijke onderwerp en geven zij antwoord op deze vragen.

Het tweede onderdeel van dit boek bestaat uit de hoofdstukken vier tot en met zeven.

Hoofdstuk vier beschrijft de taalontwikkeling van kinderen die beide talen vanaf de geboorte of heel vroeg in de voorschoolse jaren simultaan leren. Onder andere wordt hier het belang

Kohnert suggereert o.a. dat taalstoornissen bij schoolgaande kinderen beter met deze meetinstrumenten gediagnosticeerd kunnen worden dan met instrumenten gebaseerde op actuele taalkennis.

Relevantie voor Nederlandse publiek

Het boek wordt van harte ter lezing aanbevolen. Alhoewel de meeste situaties en voorbeelden in dit boek de Canadese en Amerikaanse situatie betreffen is dit boek relevant voor het Nederlandse publiek omdat een groot deel van de geboden informatie ook toepasbaar is in de Nederlandse situatie.

Door de antwoorden die de auteurs geven op pertinente vragen worden misvattingen en angsten weggehaald. Ouders die dit boek lezen zijn beter in staat om weloverwogen beslissingen te nemen over de meertaligheid van hun kinderen. Leerkrachten kunnen nu de moeilijkheden van de kinderen relativiseren, taaldiagnostici en behandelaars hebben een beter denkkader waarin ze diagnostiek en behandeling kunnen plaatsen en beleidsmakers kunnen betere beslissingen nemen over taalbeleid in het onderwijs aan tweetalige kinderen. Diagnostici en behandelaars worden echter met dit boek alleen niet voldoende geholpen bij hun werk met meertalige kinderen. Voor hen kan een aanvulling zijn het boek van Brian Goldstein (2004), "Bilingual Language Development and Disorders in Spanish-English Speakers." Het feit dat het ook in dit boek kinderen betreft die andere talen spreken dan de kinderen die wij in Nederland moeten onderzoeken en behandelen is een nadeel. De benaderingen en methodes voor diagnose en behandeling en de voorbeelden kunnen echter toegepast worden op de Nederlandse situatie.

drs. M.M.R. (Manuela) Julien, klinisch linguïst en logopedist met als aandachtsveld taalstoornissen bij meertalige ontwikkeling.

mmr.julien@wanadoo.nl